

Opnieuw Viking-scheepsgraf ontdekt

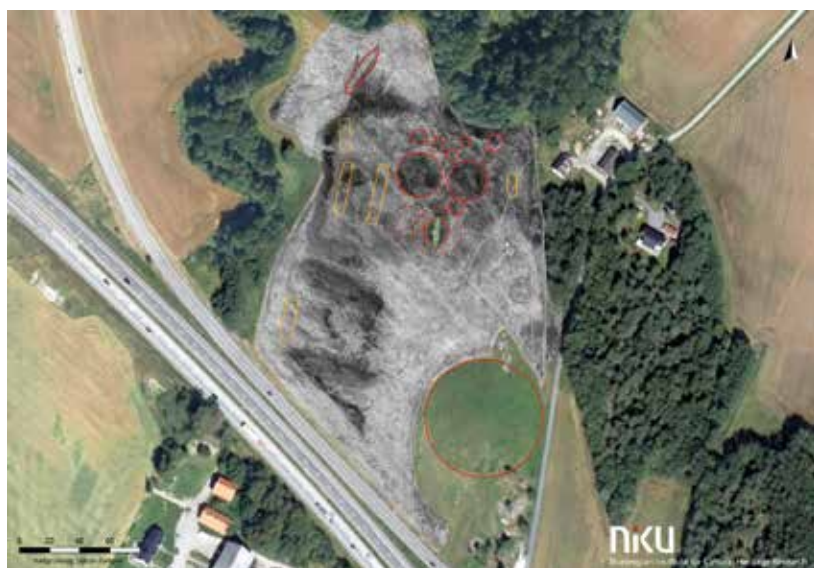
In de omgeving van Gjellestad een plaats in het zuidoosten van Noorwegen is onlangs opnieuw een groot scheepsgraf uit de Vikingperiode gevonden. Hoewel het gebruik om doden bij te zetten in een schip om dat vervolgens te begraven, bekend is uit de hele Vikingperiode, komen echt grote scheepsgraven zoals deze - het nu gevonden schip is meer dan 20 meter lang - maar heel zelden voor. Dit nieuwe schip is zelfs het grootste in zijn soort dat in de afgelopen honderd jaar in Scandinavië werd gevonden. Wat deze nieuwe vondst extra bijzonder maakt is dat er in de directe omgeving van het schip nog een aantal andere structuren zijn ontdekt. De archeologen denken dat het om minstens zes graven gaat en een aantal gebouwen waarvan er één zelfs een grondoppervlakte heeft van bijna 100 vierkante meter.

Vorstengraf

Aanleiding om op deze plek onderzoek te gaan doen was de vondst van een aantal typische Vikingvoorwerpen die al in de zomer van 2018 tijdens landbouwwerkzaamheden waren boven geploegd. Omdat men bij dit onderzoek gebruik maakte van grondradar werd het scheepswrak, dat ongeveer een meter onder het huidige maaiveld lag, vrijwel direct ontdekt. Daarna is ook de bredere omgeving onderzocht, waarbij de overige structuren werden ontdekt.

De omvang van het schip, de kleinere graven die rondom het schip geconcentreerd liggen en de aanwezigheid van gebouwen die ook verband lijken te houden met het centrale gelegen graf, maken het volgens de archeologen heel aannemelijk dat het hier om een graf gaat van een zeer hooggeplaatste figuur. 'Wellicht zelfs meer dan een lokale vorst', aldus een van de archeologen in een interview.

In de directe omgeving van het schip zijn ook beenderen gevonden van grote offerdieren. Dit bevestigt het beeld wat ook uit andere opgravingen en uit de literatuur bekend is, namelijk dat de

▲ Een overzicht van de locatie in Noorwegen waar wetenschappers een Vikingbegrafplaats hebben gevonden met minstens acht grafheuvels (rood), waarvan er één de overblijfselen van het Vikingschip bevat. Bij de begraafplaats werden ook vijf *longhouses* (oranje) gevonden. (FOTO: NIKU)

▲ Een radarscanner, gemonteerd op een voertuig, werd gebruikt om de omtrek te vinden van een Vikingschip begraven nabij een eerder opgegraven 1500 jaar oude grafheuvel die op de achtergrond van deze foto te zien is. Het inzetje toont die omtrek van het Vikingschip. (FOTO: LARS GUSTAVSEN / NIKU)

Vikingen bij de begrafenis van belangrijke personen dieren slachten soms zelfs in heel grote getale.

Sacrale functie

Het nieuw ontdekte complex met het scheepsgraf als middelpunt ligt vlak naast een ander groot grafveld. Dit complex, dat uit een tiental grafheuvels bestaat - waarvan de hoogste 'Jell Mound' nu nog ongeveer 10 meter boven het maaiveld uitsteekt - dateert echter uit het begin van onze jaartelling, terwijl het scheepsgraf uit de hoogtijdagen van de Vikingen stamt (rond 850). Omdat deze twee grafvelden zo dicht bij elkaar liggen vermoeden de archeologen dat het hele terrein, samen enkele hectare groot, over langere periode een sacrale betekenis moet hebben gehad. In de komende maanden hopen de archeologen het hele schip op te graven. En dan kan er wellicht ook meer zeggen over wie er in de boot gelegen heeft. De opgraving van het totale complex zal overigens nog wel enkele seizoenen duren. Het uitgraven van het schip heeft nu echter de prioriteit. Het fragiele houtwerk wordt namelijk bedreigd door uitdroging, ten gevolge van de veranderende grondwaterstand ter plekke. ◀